

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŻEGLUGI

z dnia 12 marca 1970 r.

w sprawie zadań i organizacji służby ratownictwa morskiego i brzegowego.

Na podstawie art. 46 § 1 Kodeksu morskiego (Dz. U. z 1961 r. Nr 58, poz. 318) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Ratownictwo morskie.

§ 1. Zadaniem służby ratownictwa morskiego jest poszukiwanie i ratowanie ludzi oraz statków i innych obiektów znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu.

§ 2. 1. Zadania w zakresie ratownictwa morskiego wykonuje przedsiębiorstwo państwowe Polskie Ratownictwo Okrętowe, zwane dalej w skrócie „PRO”, za pomocą:

- 1) specjalnych statków ratowniczych,
- 2) innych statków własnych,
- 3) statków zarządów portów, wyznaczonych i przystosowanych do prowadzenia akcji ratowniczych,
- 4) statków i urządzeń skierowanych do akcji ratowniczych, a pozostających w dyspozycji innych jednostek organizacyjnych.

2. W razie trudności w uzyskaniu do dyspozycji statków i urządzeń wymienionych w ust. 1 pkt 4, PRO zwraca się do właściwego urzędu morskiego, który podejmuje decyzję i wydaje odpowiednie polecenia.

§ 3. 1. Statki ratownicze PRO pełnią służbę pogotowia przez całą dobę w portach: Tolkmicko, Górki Zachodnie, Gdynia, Hel, Władysławowo, Łeba, Ustka, Darłowo, Kołobrzeg, Dziwnów, Trzebież i Świnoujście.

2. Minister Żeglugi może wyrazić zgodę na wprowadzenie zmian w lokalizacji określonej w ust. 1.

§ 4. 1. Statki zarządów portów wyznaczane są do służby ratowniczej przez urzędy morskie w porozumieniu z PRO i zarządami portów.

2. Zarządy portów obowiązane są wyposażyć statki wyznaczone do służby ratowniczej w sprzęt ratowniczy oraz w sprzęt służący do udzielania pierwszej pomocy i wykonywania niezbędnych zabiegów sanitarnych, w ilości i rodzaju ustalonych przez PRO, i są odpowiedzialne za stan gotowości tych statków.

§ 5. 1. Koordynację akcji poszukiwawczych i ratowniczych prowadzą Ratownicze Ośrodki Koordynacyjne PRO w Gdyni i w Świnoujściu.

2. Ratownicze ośrodki koordynacyjne pełnią służbę przez całą dobę.

§ 6. Szczegółową organizację służby ratownictwa morskiego oraz zasady jej działania określa regulamin wydany przez dyrektora PRO w porozumieniu z dyrektorami urzędów morskich.

Rozdział 2.

Ratownictwo brzegowe.

§ 7. Zadaniem służby ratownictwa brzegowego jest:

- 1) ratowanie ludzi, którym zagraża niebezpieczeństwo na statku osiadłym na mieliźnie w pobliżu brzegu lub w innych wypadkach, kiedy pomoc może być udzielona od strony lądu,

2) udzielanie pierwszej pomocy osobom uratowanym.

§ 8. Zadania w zakresie ratownictwa brzegowego wykonują urzędy morskie przy pomocy brzegowych stacji ratowniczych.

§ 9. 1. Brzegowe stacje ratownicze znajdują się w portach: Świbno, Władysławowo, Łeba, Ustka, Darłowo, Kołobrzeg i Dziwnów oraz w miejscowości Sztutowo.

2. Kierownikami brzegowych stacji ratowniczych są kapitanowie portów, w których takie stacje się znajdują, a w innych wypadkach — osoby wyznaczone przez właściwy urząd morski.

§ 10. 1. Brzegowe stacje ratownicze wyposażone są w amfibie lub samochody ratownicze ze sprzętem ratowniczym oraz w środki do udzielania pierwszej pomocy.

2. Brzegowe stacje ratownicze obsługiwane są przez drużyny ratownicze, w których skład wchodzi pracownicy terenowych służb urzędów morskich.

3. Członkami drużyn ratowniczych mogą być również osoby nie zatrudnione w urzędach morskich, pełniące te czynności ochotniczo.

§ 11. 1. Członkowie drużyn ratowniczych otrzymują legitymacje służby ratownictwa brzegowego oraz odznaki tej służby. Wzór legitymacji i wzór odznaki określa Minister Żeglugi.

2. Na czas pełnienia służby członkowie drużyn ratowniczych otrzymują odzież ochronną, której rodzaj ustalają urzędy morskie.

3. Członkom drużyn ratowniczych pełniącym w nich czynności ochotniczo (§ 10 ust. 3) przysługują z tytułu wypadków, którym ulegli w związku z udziałem w akcjach ratowniczych lub w czasie szkolenia w tym zakresie, świadczenia przewidziane w przepisach wydanych na podstawie art. 15 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6).

4. Właściwy urząd morski obowiązany jest zawrzeć na swój koszt umowy ubezpieczenia w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków mogących się wydarzyć członkom drużyn ratowniczych, o których mowa w ust. 3, w związku z udziałem w akcjach ratowniczych lub w szkoleniu w tym zakresie.

5. Świadczenia przewidziane w ust. 2 ponosi urząd morski.

§ 12. Szczegółową organizację służby ratownictwa brzegowego oraz zasady jej działania określa regulamin wydany przez właściwy urząd morski w porozumieniu z PRO.

Rozdział 3.

Zadania innych organów współdziałających w ratownictwie.

§ 13. 1. Służby ratownictwa morskiego i brzegowego współpracują w miarę potrzeby z:

- 1) radiostacjami nadbrzeżnymi resortu łączności,
- 2) biurami Prognoz Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego w Gdyni i w Szczecinie,
- 3) Marynarką Wojenną,
- 4) Wojskami Ochrony Pogranicza,

- 5) jednostkami organizacyjnymi służby zdrowia mającymi siedzibę na wybrzeżu,
- 6) przedsiębiorstwami żegludowymi i rybackimi,
- 7) organizacjami ratowniczymi państw obcych,
- 8) portowymi strażami pożarnymi,
- 9) innymi instytucjami, które są w stanie udzielić pomocy.

2. Zasady współpracy Marynarki Wojennej z PRO i z urzędami morskimi w zakresie ratownictwa morskiego i brzegowego reguluje porozumienie zawarte pomiędzy tymi jednostkami.

§ 14. Do zadań radiostacji nadbrzeżnych resortu łączności (Gdynia-Radio, Witowo-Radio i Szczecin-Radio) należy:

- 1) prowadzenie stałego nasłuchu na międzynarodowych częstotliwościach w niebezpieczeństwie na morzu (500 kHz, 2182 kHz oraz 156,8 MHz) i przekazywanie informacji o odebranych sygnałach wzywania pomocy — do ratowniczych ośrodków koordynacyjnych PRO,

- 2) zapewnienie łączności radiowej w czasie akcji ratowniczych na morzu,
- 3) pośredniczenie w przekazywaniu porad lekarskich na statki,
- 4) pośredniczenie w przekazywaniu komunikatów ważnych dla bezpieczeństwa żeglugi oraz dla ochrony sanitarnej granic Państwa.

§ 15. Do zadań radiostacji nadbrzeżnych wchodzących w skład sieci radiokomunikacyjnej resortu żeglugi należy:

- 1) prowadzenie nasłuchu na międzynarodowych częstotliwościach w niebezpieczeństwie na morzu,
- 2) zapewnienie w miarę potrzeby łączności radiowej w czasie akcji ratowniczych na morzu.

§ 16. Korespondencja radiotelegraficzna, radiotelefoniczna i telefoniczna, związana z prowadzeniem akcji ratowniczych, odbywa się w pierwszej kolejności przed wszelką inną korespondencją.

§ 17. 1. Marynarka Wojenna i Wojska Ochrony Pogranicza przekazują niezwłocznie najbliższemu ratowniczemu ośrodkowi koordynacyjnemu PRO i najbliższemu kapitanatowi lub bosmanatowi portu wszelkie obserwacje z wojskowych punktów obserwacyjnych, dotyczące sygnałów wzywania pomocy na morzu lub zauważonych wypadków morskich.

2. W razie odebrania sygnałów wzywania pomocy lub na prośbę ratowniczych ośrodków koordynacyjnych PRO — Marynarka Wojenna, Wojska Ochrony Pogranicza, radiostacje nadbrzeżne resortu łączności oraz jednostki organizacyjne resortu żeglugi obowiązane są, w miarę posiadanych urządzeń radiotechnicznych, ustalić pozycję statku znajdującego się w niebezpieczeństwie na morzu i podać ją niezwłocznie odpowiedniemu ratowniczemu ośrodkowi koordynacyjnemu PRO.

§ 18. 1. Jednostki organizacyjne służby zdrowia, mające swą siedzibę na wybrzeżu, na żądanie ratowniczych ośrodków koordynacyjnych PRO oraz statków ratowniczych i brzegowych stacji ratowniczych udzielają pomocy lekarskiej na brzegu i przewożą chorych na lądzie, a także udzielają pomocy lekarskiej na statku, z zastrzeżeniem wynikającym z ust. 2.

2. W razie gdy dotarcie na statek jest połączone ze szczególnym niebezpieczeństwem, pomocy lekarskiej na statku dzielają fachowi pracownicy służby zdrowia na zasadach ustalonych przez właściwy do spraw zdrowia i opieki społecznej organ prezydium wojewódzkiej rady narodowej w porozumieniu z właściwym urzędem morskim.

3. Zapewnienie środków transportu wodnego dla przewiezienia lekarzy z lądu na statek znajdujący się na morzu oraz dla przewiezienia chorych i lekarzy ze statku na ląd należy do żądającego takiej pomocy.

§ 19. 1. Biura Prognoz Państwowego Instytutu Hydrologiczno-Meteorologicznego w Gdyni i w Szczecinie:

- 1) obserwują stan i rozwój sytuacji meteorologicznej dla potrzeb bezpieczeństwa żeglugi,
- 2) przekazują codziennie w ustalonych godzinach prognozy o przewidywanym stanie pogody oraz o groźnych zjawiskach meteorologicznych i hydrologicznych.

2. Zasady i sposób wykonywania zadań określonych w ust. 1 ustali Państwowy Instytut Hydrologiczno-Meteorologiczny w porozumieniu z urzędami morskimi.

§ 20. Łączność radiowa w niebezpieczeństwie na morzu utrzymywana jest ze statkami przez radiostacje nadbrzeżne resortu łączności, a w miarę potrzeby również przez jednostki organizacyjne resortu żeglugi, posiadające urządzenia radiokomunikacyjne.

Rozdział 4.

Akcja ratownicza w portach i na redach.

§ 21. 1. Stosownie do sytuacji akcję ratowniczą na akwenach portu i redy przeprowadzają:

- 1) kapitan statku znajdującego się w niebezpieczeństwie,
- 2) służba ratownictwa morskiego,
- 3) służba ratownictwa brzegowego,
- 4) portowa straż pożarna.

2. Akcja ratownicza odbywa się pod nadzorem kapitana portu i jest przez niego koordynowana.

3. Przy przeprowadzaniu akcji ratowniczej kapitan portu decyduje we wszystkich sprawach, mających związek z bezpieczeństwem żeglugi i bezpieczeństwem obiektów w porcie.

§ 22. Szczegółowy tryb postępowania przy przeprowadzaniu akcji ratowniczych na akwenach portu i redy określają urzędy morskie.

Rozdział 5.

Przepisy wspólne i końcowe.

§ 23. 1. Nadzór nad stanem gotowości statków ratowniczych i wyposażenia ich w sprzęt ratowniczy, jak również nad stanem gotowości i wyposażenia statków zarządów portów wyznaczonych do służby ratowniczej — sprawują urzędy morskie.

2. W ramach sprawowanego nadzoru urzędy przeprowadzają okresowe i dorywcze inspekcje oraz alarmy próbne, a wyniki ich ujmują w protokołach tych inspekcji i alarmów. Stwierdzone niedociągnięcia i braki powinny być usunięte w terminie wyznaczonym przez urząd morski.

§ 24. 1. Bezpośredni nadzór nad statkami ratowniczymi sprawują kapitanowie portów, w których te statki się znajdują, a w innych wypadkach — osoby wyznaczone przez właściwy urząd morski.

2. Bezpośredni nadzór obejmuje również dysponowanie statkiem ratowniczym w razie:

- 1) przyjęcia sygnałów wzywania pomocy,
- 2) gdy zachodzi konieczność natychmiastowego wyjścia statku ratowniczego na morze w celu przeprowadzenia doraźnej akcji ratowniczej,
- 3) gdy istnieje nagła konieczność równoczesnego prowadzenia akcji ratowniczej od strony morza i od strony lądu.

3. O każdym zadysponowaniu statkiem ratowniczym należy niezwłocznie zawiadomić najbliższy ratowniczy ośrodek koordynacyjny PRO.

§ 25. Osoby wyróżniające się w akcjach ratowania ludzi w ratownictwie morskim lub brzegowym mogą otrzymywać specjalne nagrody pieniężne, których wysokość i tryb przyznawania określają odrębne przepisy.

§ 26. 1. Urzędy morskie podają do publicznej wiadomości — w formie ogłoszeń — sygnały wzywania pomocy w

niebezpieczeństwie na morzu, sposób, w jaki należy zawiadomić właściwe organy o zauważeniu lub usłyszeniu takich sygnałów, oraz zakaz nadużywania sygnałów wzywania pomocy lub używania innych sygnałów, które można by pomylić z sygnałami wzywania pomocy.

2. Ogłoszenia przewidziane w ust. 1 powinny być wywieszane w kapitanatach i bosmanatach portów, w obwodach ochrony wybrzeża i w pobliżu przejść na plaże (w rejonie kąpielisk).

§ 27. 1. Statki ratownicze pełniące stałe pogotowie, amfibie i samochody ratownicze oraz samoloty i śmigłowce przeznaczone do ratownictwa noszą znak krzyża maltańskiego.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy wojskowych jednostek pływających, samolotów i śmigłowców.

§ 28. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Żeglugi: **J. Szopa**